

Студент 2 курсу
факультету економіки та права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

СИНТЕЗАЦІЯ АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто динаміку темпів приросту рівня цін, виявлено основні характеристики процесу інфляції, визначено комплекс антиінфляційних заходів.

Аннотация. Рассмотрена динамика темпов прироста уровня цен, выявлены основные характеристики процесса инфляции, определен комплекс антиинфляционных мер.

Annotation. In the article is considered dynamics of growth of standard of prices rates, basic descriptions of process of inflation are exposed, the complex of ant inflationary measures is certain.

Ключові слова: інфляція, антиінфляційні заходи, державне регулювання, інфляційні очікування.

Як економічне явище інфляція існує вже тривалий час. З кожним роком вона набуває все більш важливого значення в економіці країни. Інфляція знецінює заощадження, призводить до зростання цін, знижує купівельну спроможність і впливає на соціально-економічний стан країни.

Метою статті є вивчення поняття інфляції як основної проблеми країни, а також створення заходів для її зменшення.

Тема інфляції буде актуальною ще протягом тривалого часу, з нею боротимуться ще багато років, її вивчатимуть у нових проявах. А це означає, що ця тема буде ще довго обговорюватися, що свідчить про надзвичайну зацікавленість нею. Від впливу інфляції залежить рівень цін, попит на гроші, сума заощаджень, а значить вивчення інфляції та її темпів дасть можливість виділити основний інструментарій для її утримання та контролю.

Інфляція – це підвищення загального рівня цін, але при якій не завжди підвищуються всі ціни. Важливим етапом є визначення номінального і реального рівня цін, тобто при збільшенні номінального рівня цін реальний майже завжди зменшується, падає. Тому в цих умовах відбувається "втеча" від грошей, тобто переказ грошей в товари, що швидко скуповуються товарами високого попиту. Важливим в утриманні контрольованою, стабільною інфляції є підбір анти інфляційної політики [1].

Антиінфляційна політика – поняття здавалося б широкого масштабу для застосування в економіці і досить поширене. Воно має більше ста визначень, які були сформульовані не тільки сучасними аналітиками, економістами, а й класиками.

Отже, антиінфляційна політика – це сукупність, загальність заходів, принципів, правил, спрямованих на утримання стабільного рівня інфляції, тобто це певні важелі впливу на неї, виділення інструментів для її контролю. При врахуванні вибору політики необхідно зважати не тільки на рівень інфляції, її темпи, а й на особливості економіки країни.

Так, наприклад, Міжнародний валютний фонд регламентує таку діяльність при інфляції, як друкування нових грошей, та акцентуація уваги тільки на визначеному агрегаті, а саме M2, виключаючи з під уваги такі агрегати, як вексель, боргові зобов'язання і т. д. Внаслідок чого з'являється не просто монетарна політика, а жорстка, що викликає "бартер" економіки, зростання взаємозаліків, і, як наслідок, підірваний механізм функціонування грошової системи країни, тобто розкручування інфляційної спіралі [2]. Тому для рівномірного, поступового вилучення інфляції, або ж хоча б її зменшення необхідно приймати такі антиінфляційні заходи, як: включення мультиплікатора інвестицій, девальвація національної валюти і "шокова" терапія, як варіант.

У сучасних умовах антиінфляційна політика ділиться на адаптивну та активну. В даний момент можна сказати, що найбільш вигідною буде адаптивна, оскільки "все можна під лаштувати під все", а саме звикнути до інфляції, її різким темпам підвищення і падіння і т. д. Однак не можна втрачати з уваги активну частину, хоча це веде до певної "обов'язковості", тобто кредитів між країнами, для грошового функціонування механізмів [1].

Суть адаптивної політики зводиться до того, що уряд з певною періодичністю індексує основні види фіксованих доходів населення (мінімальна заробітна плата, пенсії, стипендії тощо). Зазвичай індексація складає 60 – 70 % підрівня інфляції. Робиться це для того, щоб, з одного боку, підтримувати мінімально достатній рівень доходів населення, а з іншого боку, за рахунок різниці в 30 – 40 % поступово, за півтора – два роки, знизити попит на національному ринку і тим самим погасити інфляцію. Цей метод боротьби з інфляцією має як переваги, так і недоліки [3].

Найбільш прийнятними заходами для зменшення відсотка інфляційного впливу є збільшення бюджетних інвестицій, посилення регулювання тарифів монополії, а також регулювання соціально значущих цін.

З кінця 2012 року Україна втрачає свою "мінімальну" стабільність у цінах, все більш сильніше розвивається інфляція, набуваючи часом гіпершвидкість [4]. З 2010 року інфляція в Україні переросла у стагфляцію. Роздрібні ціни зросли в 2010 році в 24,1 рази, в 2011 році – 7,9 рази,

у 2012 році – 4,6 рази, 2013 році – 2,4 рази за умови зниження ВВП, промислового виробництва та інвестицій [4].

З 2011 по 2013 роки з проведенням послідовної політики щодо стримування зростання цін ІСЦ зменшився з 32,7 до 14,5 %. Підвищення норм обов'язкових резервів для банків знизило обсяг грошей в економіці. Проте, досягнення встановлюваних цільових показників з інфляції в останні роки успішним назвати ніяк не можна. Цільовий рівень у 2010 році – 9,2 % (фактично споживчі ціни зросли на 12,7 %), 2011 році – 9,3 %, у 2012 – 9,8 %, у 2013 – 9,7 % [4] (рисунок).

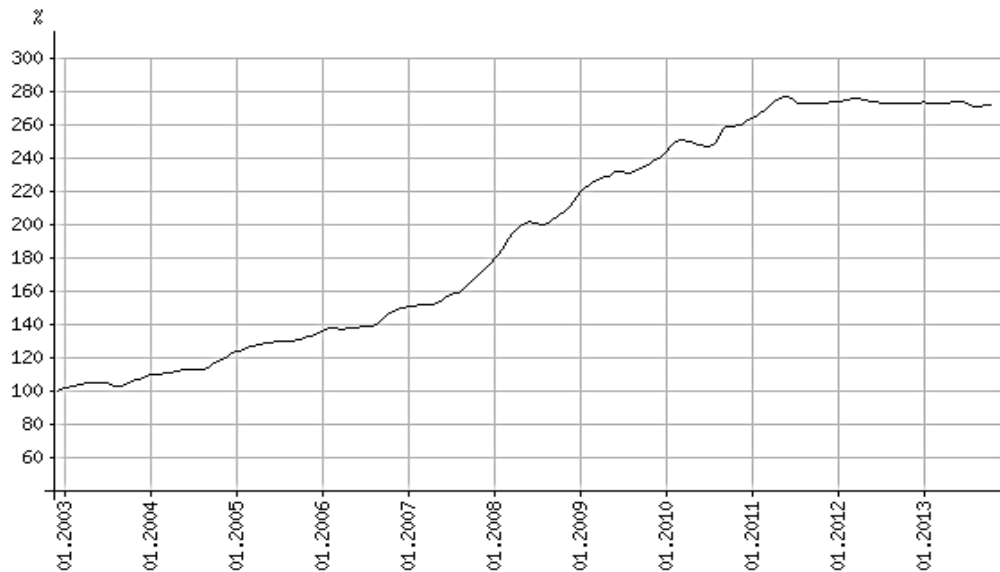

Рис. Графік зростання темпів інфляції з 2003 по 2013 роки

Основними інструментами антиінфляційної політики є:

1. Політика, спрямована на скорочення бюджетного дефіциту, обмеження кредитної експансії, стримування грошової емісії, тобто таргетування темпів приросту грошової маси в певних межах відповідно до темпу зростання ВВП.

2. Політика регулювання цін і доходів, що має на меті пов'язати зростання заробітної плати із зростанням цін.

3. Проведення індексації – може стримувати інфляцію. Якщо рух зарплати, цін та відсоткових ставок буде прямо пропорційно йти зі зміною загального рівня цін, то темп інфляції швидше буде реагувати на уповільнення зростання сукупного попиту і в результаті зменшиться.

4. На деякий час зниження темпів виробництва і державних витрат [1; 2].

За даними статистики індекс споживчих цін на основні товари та послуги у 2011 році склав 14,5 %, 2012 року – 7,8 %, 2013 – 6,6 % [4].

Згідно з синтезом даних про вжиті заходи можна бачити, що прийняті дії в Україні, спрямовані на зниження інфляції, виявилися дієвими, а це видно з того, що за останні роки темп інфляції знижується на 1,2 – 1,9 %.

Антиінфляційна політика НБУ в 2012 – 2013 роках забезпечила зниження інфляційного тиску надлишкової ліквідності в банківській системі й економіці, яка може бути одним із чинників зростання цін на споживчі товари, нівелювала спекулятивні операції на валютному ринку. На тлі сезонних чинників і антиінфляційних заходів уряду це призвело до рекордної дефляції: у липні 2013 року – 1,3 % і в серпні 2013 року – 0,4 %. У стінах НБУ очікують, що за підсумками року інфляція буде утримана в рамках прогнозних показників (8 – 10 %), і навіть бачать у цьому перспективу зміцнення гривні [3; 4].

Наук. керівн. Пономаренко О. О.

Література: 1. Абель Э. Макроэкономика / Э. Абель, Б. Бернанке. – М. : Вече, 2010. – 768 с. 2. Экономическая теория : учебник / под ред. И. П. Николаевой. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 527 с. 3. Сакс Дж. Макроэкономика. Глобальный подход / Дж. Сакс, Ф. Ларрен. – С. 883. 4. Сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : minfin.gov.ua.